

tagelse er af en saadan Bessaffenhed, at der, om man forud havde kjendt den, sandelig ikke i denne Modtagelse kunde ligge nogen Dpfordring for Ministeriet til at fremkomme med et saadant Forslag. Altsaa, hvor man har vendt sig hen, har det vist sig, hvad der ogsaa er min Overbeviisning, at Tiden ikke er kommen, at Betingelserne ikke ere tilstede, at Kræfterne til at gennemføre denne Sag ikke ere forhaanden, og jeg mener derfor, at det maatte ansees for i høi Grad forkeert, i høi Grad skadeligt, dersom Ministeriet med sine Kræfter, selv om de skulde kunne slaae til, hvad jeg i dette Tilfælde er fuldkommen overbevist om, at de ikke kunne, vilde forsøge paa at bringe en saadan Institution frem under saa uheldige Vilkaar og paa en Tid, hvor det vel kan ønskes, at nye Institutioner, — ogsaa repræsentative, — der have en indre Kraft og Spire, og som modtages med Barme og Lyst, komme frem, men hvor man sandelig ikke kan ønske at virke for at fremkalde saadanne, med hvilke dette ikke er Tilfældet. — Hvad er det da, der skal bringe til at trods alt dette for at søge at faae en Kirkeforsatning tilveiebragt? Ja, jeg veed i Sandhed ikke Andet, end hvad den ærede Rigsdagsmand har fremhævet om de særdeles betænkelige Tendenser, som skulde aabnbare sig hos Cultusministeriet med Hensyn til forskellige, Kirken vedkommende Forhold. Jeg vil gaae lettere hen over den ene Klasse af Forbrydelser, som den ærede Rigsdagsmand heller ikke dvælede saa længe ved, nemlig Ministeriets Henvedelse til Biskopper saavel som til Landemoderne, og det endog saaledes, at det ønskede at høre Landemoderne i en udvidet Skikkelse, med fuldkommen fri Afgang for samtlige Præster, inden Ministeriet endelig bestemte sig i en Sag af kirkelig Interesse. Den ærede Rigsdagsmand har personlig meget imod Præster, Provster og Biskopper, bestandig opad i stigende Proportion, men for Rigsdagens Vedkommende forekommer det mig dog virkelig ikke, der kan være det Allermindste imod, at Cultusministeren i kirkelige Forhold, ligesom de andre Ministree i andre Forhold og ligesom ogsaa Cultusministeren i andre Forhold, søger at skaffe sig Dplysninger hos Mænd, hvis hele Embedsvirksomhed og Livsstilling giver dem

Leilighed til nøie at kjende de Forhold, hvorom der er Spørgsmaal. Det vilde jo vistnok stille sig anderledes, dersom Ministeren havde erklæret, at han var tvungen til at høre disse Mænd, og ansaae sig forpligtet til at følge dem, naar de vare fremkomne med deres Udtalelser, men Alt dette lægger den ærede Rigsdagsmand til af egne Midler, det har der aldrig været Tale om. I Alt, hvad jeg har sagt, har der aldrig været Spørgsmaal om Andet, end at jeg har udtalt, at jeg i alle saadanne Sager, som greb ind i geistlige og kirkelige Forhold, fandt det baade beroligende ud efter og ønskeligt for Rigsdagen selv, samt høist fornødent for Ministeriet, gennem et saadant Organ, som dog var tilstede eller med Lethed kunde bringes tilstede, at skaffe mig den fornødne Kundskab om Forholdene. Det var en Stemme, meente jeg, som kunde høres, og som derefter baade jeg og Rigsdagen kunde lægge saamegen Vægt paa, som vi selv skjønnede der burde lægges derpaa, — men det er vanskeligt at see, hvorledes dette fra Rigsdagens Side, som ikke derved faaer det aller ringeste Baand paa sig, paa nogen som helst Maade kan betragtes som utilbørligt. Jeg kan ikke undlade at bemærke, at det er min fulde Overbeviisning, at naar de forskellige Lovforslag, om hvilke der har været Tale, ere gaaede igjennem paa en saadan Maade, som Tilfældet har været, skyldes dette netop meget væsentligt, at der har været givet dem, der dog ifølge deres Stilling maae have en ganske særegen Interesse for Ordningen af disse Forhold, Leilighed til Udtalelse, og netop en saadan Leilighed, hvor der ikke var Spørgsmaal om at tælle Stemmer eller fremkomme med bestemte Former, men hvor der kun kunde være Tale om det, som maatte have Betydning baade for Cultusministeren og for Rigsdagen, og ikke mindst for denne, nemlig, om der var en overveiende Stemning for eller imod en Foranstaltning, om hvis endelige Afgjørelse der var Spørgsmaal i Rigsdagen, der jo ene og alene havde Competence til Afgjørelsen. — Jeg kommer nu til den ulykkelige Banstøbning, dette Uhyre, eller hvad det var, den ærede Rigsdagsmand kaldte det, (S. A. Hansen: Nei!) ja, der var foruden Banstøbning et epitheton